



V Bruselu dne 27.11.2012
COM(2012) 699 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**o provádění rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1297/2008/ES ze dne
16. prosince 2008 o programu modernizace evropské statistiky podnikání a obchodu
(MEETS)**

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1297/2008/ES ze dne 16. prosince 2008 o programu modernizace evropské statistiky podnikání a obchodu (MEETS)

1. ÚVOD

Podle ustanovení článku 6 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1297/2008/ES ze dne 16. prosince 2008 o programu modernizace evropské statistiky podnikání a obchodu (MEETS) (dále jen „rozhodnutí o MEETS“) Komise „do 31. prosince 2010 a poté každoročně až do roku 2013 předloží ... Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění programu MEETS“.

První zpráva kladla důraz na opatření, která byla zahájena a/nebo pokračovala v rámci ročních pracovních programů na roky 2009 a 2010. Druhá zpráva zahrnovala počáteční hlavní výsledky, jichž bylo dosaženo, jakož i významné iniciativy zahrnuté v ročním pracovním programu na rok 2011, který byl přijat v roce 2010. V roce 2011 činila míra využití provozních úvěrů programu MEETS 97 %¹.

Tato třetí zpráva poskytuje přehled o pokroku, jehož členské státy a Komise (Eurostat) dosáhly při provádění činností v rámci programu MEETS v průběhu roku 2012.

Veškeré činnosti v rámci programu MEETS jsou v souladu se strategií stanovenou ve sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 10. srpna 2009 o metodě tvorby statistiky EU: vize pro příští desetiletí².

2. CÍLE, ROČNÍ OPATŘENÍ A PRIORITY

V roce 2011 byla v rámci širší diskuse o negativních prioritách v Evropském statistickém systému (ESS) zvažována racionalizace programu MEETS. To mělo za následek integraci řady opatření spojených s MEETS.

Sítě spolupráce v ESS nazývané „ESSnet“ zůstávají hlavním prostředkem k dosažení cílů programu MEETS. Sítě ESSnet umožňují rozvíjení nových projektů, v nichž několik členských států se zájmem o určitou oblast aktivně spolupracuje na společných úkolech a výsledky této spolupráce pak rozšiřuje do nezúčastněných členských států. To pomáhá využívat synergie, snižovat náklady a sdílet osvědčené postupy a zároveň rozvíjet konkrétní opatření, která jsou prospěšná pro celý ESS.

¹ Včetně zúčtování 15 % rozpočtu v září 2011.

² KOM(2009) 404.

Všechny sítě ESSnet působící v rámci programu MEETS byly spuštěny během prvních tří let trvání programu. Roční pracovní program na rok 2012 pokračoval v opatřeních, které tyto sítě ESSnet zahájily za účelem modernizace statistiky podnikání a obchodu. Kromě toho bylo v roce 2012 zahájeno další opatření, které má členskými státy pomoci dosahovat cíle v oblasti snižování zatížení podniků a současně umožňuje ESS reagovat na nové potřeby statistických informací.

Celkový rozpočet EU na pracovní program na rok 2012 činí téměř 9 milionů EUR a zahrnuje sedmáct ročních opatření a nezbytnou technickou a správní podporu provádění programu. Nejběžnějším nástrojem pro financování opatření zůstávají granty (přibližně 82 %), a to granty poskytované prostřednictvím sítí ESSnet nebo individuální granty.

2.1. Cíl 1: Přezkum priorit a příprava cílových souborů ukazatelů pro nové oblasti

Určení méně důležitých oblastí

Od okamžiku, kdy Výbor pro evropský statistický systém přijal v listopadu 2010 nový přístup opírající se o strategii, jsou méně důležité oblasti statistiky podnikání a obchodu určovány v rámci **ročního strategického přezkumu priorit Eurostatu**. Výsledkem přezkumu v roce 2010 byla racionalizace programu MEETS a určení řady negativních priorit, které je třeba dále rozvinout do konkrétních návrhů změn stávajících právních aktů. Negativní priority uvedené pro rok 2012 se týkají statistiky činnostních jednotek a jejich řad v přílohách 2 a 4 nařízení o strukturální statistice podniků³ a proměnné týkající se nových průmyslových objednávek v příloze A nařízení o konjunkturálních statistikách⁴. Kromě toho byly zahájeny diskuse o omezení požadavků na Intrastat a obnovení rovnováhy v mezinárodních obchodních statistikách zboží a služeb ve prospěch služeb.

Toto omezení a ostatní opatření zaměřená na zjednodušení uvedená pro rok 2013 zahrnují zjednodušení/harmonizaci politik revizí ve statistice podnikání, pokračování práce na poskytování společných nástrojů, například EGR. Rovněž byla obnovena diskuse o přezkumu víceletých řad v přílohách 2 až 4 nařízení o strukturální statistice podniků.

Prostřednictvím společného právního rámce pro shromažďování, sestavování, předávání a šíření statistiky o ekonomické činnosti podniků, rámcového nařízení o integraci statistiky podniků (FRIBS), bude provedena zásadní revize a integrace statistiky podniků. Společnými jmenovateli používanými ve všech oblastech budou klasifikace NACE (pro činnosti) a CPA (pro výrobky). Celkově se očekává, že by tento přístup měl snížit statistickou zátěž podniků a národních statistických úřadů. Součástí toho je cíl Eurostatu reformovat Intrastat⁵

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 295/2008 ze dne 11. března 2008 o strukturální statistice podniků (přepracované znění). Úř. věst. L 97, 9.4.2008, s. 13.

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 1165/98 ze dne 19. května 1998 o konjunkturálních statistikách. Úř. věst. L 162, 5.6.1998, s. 1.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004 ze dne 31. března 2004 o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91 (Úř. věst. L 102, 7.4.2004, s. 1), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 222/2009 (Úř. věst. L 87, 31.3.2009, s. 160).

prostřednictvím takzvaného balíčku týkajícího se mezinárodního obchodu neboli SIMSTAT, který se zabývá zjednodušením Intrastatu, tolik potřebným zlepšením kvality souvisejících statistických údajů a potřebou současně rozvíjet statistiky mezinárodního obchodu službami. V současné době je statistickou oblastí s největší zátěží Intrastat. Představuje více než 50 % veškeré statistické zátěže podniků.

Rozvoj nových oblastí (skupiny podniků, globalizace, podnikání, inovace)

Dvě oblasti politiky, ve kterých nejsou statistiky ještě plně rozvinuty, jsou globalizace a podnikání. V roce 2013 bude provedena další práce zaměřená na sledování pokroku metodiky a vyzkoušení výsledků.

V důsledku racionalizace provedené v roce 2011 byla v rámci dvou sítí ESSnet provedena další metodická práce a posouzení metodiky vyvinuté pro sestavování hospodářských ukazatelů týkajících se **globalizace a statistiky skupin podniků**. Definováním a vývojem cílového souboru ukazatelů globalizace se zabývala síť ESSnet pro měření hodnotových řetězců globálního rozměru, zatímco obecné posouzení metodické práce na nových ukazatelích založených na skupinách podniků provedla síť ESSnet pro tvorbu profilu velkých a složitých nadnárodních skupin podniků.

Spolupráce s OECD na dalším rozvoji **společného Programu pro ukazatele podnikání (Entrepreneurship Indicators Programme – EIP)** pokračovala i v roce 2012. Důraz byl kladen zejména na vytvoření ukazatelů vysokého růstu pro inovativní podniky, které slouží nově zavedenému „hlavnímu ukazateli Unie inovací“. Zároveň byla zahájena iniciativa, která má poskytnout právní základ pro demografii zaměstnavatelů, aby byly vytvářeny harmonizované údaje ze všech členských států EU v souladu s mezinárodními údaji v Programu pro ukazatele podnikání. I nadále byla poskytována podpora pro rozvoj a vytvoření nových indikátorů popisujících rámec pro určení oblastí „přístup k financování“, „výzkum, vývoj, inovace a technologie“, „schopnosti/dovednosti“ a „kultura pro podnikání“.

2.2. Cíl 2: Racionalizace rámce pro statistiky související s podnikáním

Integrace konceptů a metod v právním rámci

Statistiky podniků jsou sestavovány podle právních předpisů Společenství, které se v průběhu let vyvíjejí, a nemusí být nutně konzistentní, pokud jde o koncepty, oblast působnosti, definice, metodiku atd. Jak již bylo uvedeno výše, program MEETS předpokládá přepracování právních předpisů s cílem zefektivnit rámec pro statistiku podniků. Tato revize je nutná k tomu, aby uživatelům umožnila používat a srovnávat statistiky z různých zdrojů. Další motivací pro jednotnější právní předpisy a metodiku je vznikající architektura integrovaných systémů pro vytváření statistik podniků. Bez další harmonizace konceptů, definic a metodik nelze tuto integraci provést. Pro řešení této záležitosti byla vytvořena síť ESSnet zabývající se **konzistencí konceptů a metod statistiky podniků a obchodu**. V letech 2010 a 2011 byly zahájeny dva pracovní balíčky s cílem analyzovat možnou nekonzistenci statistických jednotek, respektive opor výběrů pro různá zjišťování, klasifikace a jejich využívání. Práce na výše uvedených otázkách v roce 2012 pokračovala. Kromě toho byl v

roce 2012 zahájen třetí pracovní balíček s cílem analyzovat problémy konzistence týkající se charakteristik a definic.

Příprava statistik o skupinách podniků

Značného pokroku bylo dosaženo v souvislosti s **registrem EuroGroups⁶** (EGR), který má poskytovat konzistentní a koordinované rámce zjišťování pro vysoce kvalitní statistiky týkající se globalizace.

Síť **ESSnet pro metodiku EGR** byla vytvořena v roce 2008. V letech 2009 a 2010 byly vypracovány soubory EGR zahrnující 5 000 nadnárodních skupin podniků. V roce 2011 byl soubor EGR rozšířen na 10 000 nadnárodních skupin podniků. V roce 2012 byly dále rozvinuty metodika pro ústřední a vnitrostátní postupy EGR a model údajů (EGR verze 2), jakož i plán pro budoucí řízení EGR. Šíření bylo zlepšeno otevřením webové platformy pro dokumentaci k EGR. V roce 2012 byla spuštěna nová síť ESSnet, která pokračovala v práci zaměřené na dosažení plného pokrytí souboru EGR pro statistiky o zahraničních afilacích a o zahraničních přímých investicích a přidružení národních centrálních bank v EGR v roli tvůrců i uživatelů. Cílem je vytvořit do konce roku 2013 stabilní systém s pokrytím, které by sloužilo statistikám o zahraničních afilacích a o zahraničních přímých investicích. Rovněž by měl být zaveden dálkový přístup pro uživatele v národních statistických úřadech a národních centrálních bankách. Hlavním cílem je integrace rámcových souborů EGR, statistik o zahraničních afilacích a statistik o zahraničních přímých investicích.

Koncem roku 2009 byla s cílem vytvořit a provádět metodiku profilování spuštěna síť **ESSnet pro tvorbu profilu velkých a složitých nadnárodních skupin podniků**. V roce 2012 tato síť ESSnet pokračovala ve své práci na metodice v návaznosti na výsledky testů provedených v roce 2011. Byly vypracovány pokyny a dokumentace a bylo financováno provádění provozních metod pro model pro tvorbu profilu v členských státech. V roce 2012 byla zahájena práce na testování a posuzování metodické práce na statistikách založených na skupinách podniků v zemích, které nejsou členskými státy sítě ESSnet.

Statistická zjišťování Společenství s cílem minimalizovat zatížení podniků

V návaznosti na přípravu provedenou v roce 2011 byla v roce 2012 vypracována studie s cílem poskytnout metodiky pro **používání výběrových plánů EU** při shromažďování údajů.

⁶ Právní základ vytvořilo nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 177/2008 ze dne 20. února 2008, kterým se zavádí společný rámec pro registry hospodářských subjektů pro statistické účely a zrušuje nařízení Rady (EHS) č. 2186/93. Úř. věst. L 61, 5.3.2008, s. 6.

2.3. Cíl 3: Podpora zavedení účinnějšího způsobu vypracovávání statistik podnikání a obchodu

Lepší využívání údajů, které již ve statistickém systému existují, včetně možnosti uplatnění odhadů

Síť ESSnet, která byla zřízena ve druhé polovině roku 2010, pracuje na „**uchovávání údajů v datovém skladu a propojování údajů při vypracovávání statistiky podnikání**“. V roce 2011 se tato síť ESSnet soustředila na přezkoumání současných postupů v systémech integrovaných údajů o podnikání v členských státech ESS a na určení hlavních společných problémů v této oblasti. V roce 2012 se práce soustředila na tři hlavní oblasti obsahující všechny subjekty, které jsou podle zjištění členských států ve statistickém datovém skladu nejdůležitější: metadata související se statistickým datovým skladem a dvě hlavní hlediska pro budování a implementaci statistického datového skladu, zejména metodologické hledisko a architektonické/technické hledisko. Počáteční výsledky byly prezentovány a projednány s členskými státy ESS na semináři, který se uskutečnil v květnu 2012. Tato práce bude v roce 2013 pokračovat a příští seminář je naplánován na únor 2013.

Kromě toho bylo dosaženo značného pokroku u tří projektů týkajících se **propojení mikrodat pro jednotlivé statistiky**:

Projekt na propojení **mikrodat o využívání zdrojů na mezinárodním trhu** s údaji statistik podniků pokračoval. Síť ESSnet pro **měření globálních hodnotových řetězců**, která byla vytvořena v roce 2011, pokračovala v rozvoji metodiky pro sestavování údajů o tom, jak podniky organizují své činnosti stále globalizovanějším způsobem a jak to ovlivňuje vytváření pracovních příležitostí a udržitelný růst. Cílem projektu je rovněž pomoci tvůrcům politiky přijímat informovanější rozhodnutí a sledovat globalizaci/internacionalizaci hospodářství rozvíjením a poskytováním ukazatelů hospodářské globalizace. V roce 2012 byly podepsány grantové dohody pro propojení mikrodat a v roce 2013 zúčastněné členské státy posoudí a vyzkouší metodiku propojování mikrodat a vypracují propojené soubory mikrodat pro analýzu dopadů mezinárodně roztržštěných výrobních řetězců.

- Projekt zaměřený na **propojení údajů statistik obchodu a statistik podnikání** začne opět v roce 2013. Před rokem 2011 byla provedena externí studie, jejímž cílem bylo vypracovat metodický rámec za účelem vytvoření statistických ukazatelů týkajících se zahraničního obchodu prostřednictvím podnikových charakteristik, a za účelem vyzkoušení jeho proveditelnosti se uskutečnilo pilotní shromažďování údajů. V roce 2013 členské státy vytvoří a sestaví rozšířený soubor ukazatelů založených na mikrodtech o obchodu a podnikání. Tyto nové ukazatele pak budou zahrnuty do databáze obchodu podle podnikových charakteristik.
- Síť ESSnet pro **propojení mikrodat o používání informačních a komunikačních technologií** byla dokončena v roce 2012 a vypracovala nové statistické ukazatele propojením údajů z obchodních rejstříků, statistických zjišťování o využívání informačních a komunikačních technologií a elektronickém obchodování v podnicích, strukturální statistiky podnikání a zjišťování o inovacích. Vypracovala rovněž rozšířený soubor nástrojů pro analýzu dopadů informačních a komunikačních technologií na výkonnost

podniků, včetně úložiště metadat a softwaru pro propojení a analýzu souborů mikrodat. Kromě analýzy propojených údajů o podnicích síť ESSnet analyzovala situaci v zúčastněných zemích, pokud jde o zjišťování a strategie výběru vzorku týkající se statistiky podniků, a vypracovala doporučení na zlepšení reprezentativnosti propojených údajů. Síť ESSnet vypracovala a schválila protokol, který obsahuje pravidla a podmínky pro šíření výsledků analýzy údajů mezi širší veřejnost.

Síť ESSnet pro „**metodiku pro moderní statistiku podniků (optimální výběr vzorku, odhad založený na modelu, integrace údajů)**“ byla spuštěna v roce 2010 a zahájila druhou fázi svého programu na konci roku 2012. Jejím hlavním cílem je poskytnout metodické pokyny, které podpoří modernizaci a integraci statistiky podniků v rámci ESS. Kromě metodického vývoje týkajícího se konkrétních kroků produkce (návrh, shromažďování údajů a odhady) projekt shrnuje soubor metod statistiky podniků v uceleném rámci elektronické příručky. Tato příručka bude referenčním materiálem i školicí příručkou. Ve druhé a závěrečné fázi síť ESSnet vyvodí závěry o provedené práci, pokud jde o konkrétní kroky produkce, a doplní příručku tak, aby zahrnovala každý krok procesu vytváření statistik, čímž přispěje k optimalizaci statistiky podniků v rámci ESS.

Lepší využívání údajů, které již v hospodářství existují

Síť ESSnet pro **využívání administrativních a účetních údajů**, která byla spuštěna v roce 2009, nadále zkoumala praktické otázky týkající se využívání těchto údajů pro účely statistiky podniků. Výsledky výzkumu a analytické práce provedené v prvních třech letech činnosti se dále rozvíjí formou doporučení a šířením osvědčených postupů. Hlavní dosavadní výsledky se týkají přípravy přehledu vnitrostátních postupů při využívání administrativních údajů, popisu metod využívaných pro odhadování neúplných souborů údajů v případech, kdy jsou administrativní údaje používány pro konjunkturální statistiky, a vytvoření seznamu ukazatelů pro posuzování kvality statistiky podniků na základě administrativních údajů.

S cílem pomoci členským státům, aby administrativní údaje pro statistické účely využívaly co nejefektivněji, poskytuje program MEETS národním statistickým úřadům i nadále finanční podporu zaměřenou na integrování údajů z různých zdrojů do procesu vytváření statistik. To by mělo vést ke snížení zátěže společností spojené s podáváním zpráv a ke zvýšení kvality statistických informací.

V roce 2012 byly členské státy vyzvány k účasti na projektu nazvaném „**Usnadnění přenosu údajů z podniků do národních statistických úřadů**“. Byla poskytována podpora pro vývoj systému informačních technologií pro shromažďování statistických údajů od podniků, vývoj vnitrostátních statistických taxonomií a vytvoření vnitrostátních statistických taxonomií v jazyce XBRL.

Vývoj nástrojů pro účinnější získávání, přenos a zpracování údajů

V rámci projektu nazvaného „Lepší využívání celních údajů ve statistice zahraničního obchodu (Extrastat)“ byly v roce 2012 podepsány nové grantové dohody s členskými státy.

Tato podpora pomáhá členským státům přizpůsobit jejich systémy shromažďování údajů pro statistiky v rámci projektu Extrastatu novým celním systémům modernizovaného celního kodexu⁷.

2.4. Cíl 4: Modernizace Intrastatu

Harmonizace metod za účelem zvýšení kvality v rámci zjednodušeného Intrastatu

Dva projekty nazvané „Zvýšení kvality údajů v rámci zjednodušeného systému Intrastat“ a „Snížení asymetrií v systému Intrastat“ byly na konci roku 2010 v důsledku racionalizace sloučeny do jednoho projektu nazvaného „Harmonizace metod za účelem zvýšení kvality statistik obchodu uvnitř EU“. V roce 2012 bylo zahájeno nabídkové řízení na další rozvoj metod a postupů týkajících se sestavování statistiky obchodu EU. Jeho cílem bylo aktualizovat příslušnou dokumentaci a určit doporučené postupy. Kromě toho byla poskytována podpora členským státům za účelem zavedení harmonizovaných metod a postupů, které jsou zapotřebí ke zvýšení kvality statistiky obchodu uvnitř EU. Činnost zaměřená na snížení asymetrií na podrobné a agregované úrovni pokračovala poskytováním podpory členským státům za účelem provádění dvoustranných nebo mnohostranných studií zaměřených na vzájemné přizpůsobení.

Lepší využívání administrativních údajů

V roce 2012 byly také podepsány granty s cílem zvýšit využívání administrativních údajů členskými státy při vytváření statistiky obchodu uvnitř EU. Jejich cílem je snížit zátěž respondentů a zvýšit kvalitu statistiky obchodu uvnitř EU. Vedle (dalšího) vývoje společných systémů shromažďování údajů v řadě členských států pro účely Intrastatu, DPH a systému výměny informací o DPH (VIES) je činnost zaměřena na používání administrativních údajů pro ověřování správnosti údajů shromážděných v systému Intrastat a nahrazení statistických zjišťování.

Zlepšení a usnadnění výměny údajů v rámci Intrastatu

Provedené studie a podpora poskytnutá členským státům vedly k rozsáhlejšímu využívání elektronických prostředků a technologií pro shromažďování, vytváření, výměnu údajů a ověřování jejich správnosti prostřednictvím automatizovaných a bezpečných postupů a k uplatňování moderních statistických konceptů pro odhalování chyb a automatické opravy.

3. ZÁVĚR

Rozhodnutí o programu MEETS podrobně popisuje opatření, která mají být financována během programového období. Tím je zdůvodněn poměrně vysoký počet iniciativ uskutečněných v prvních dvou letech programu. Jedním z důsledků hospodářské a finanční krize v roce 2008 však byla „saturace“ finančních možností v národních statistických úřadech

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex). Úř. věst. L 145, 4.6.2008, s. 1.

v důsledku nedostatku lidských zdrojů. Z toho důvodu bylo zapotřebí racionalizovat program integrováním některých iniciativ a/nebo jejich zaměřením na těchto šest hlavních oblastí organizovaných prostřednictvím sítí ESSnet: soudržnost konceptů a metod; EGR; vytváření profilu velkých a složitých nadnárodních skupin podniků; propojení mikrodat a uchovávání údajů v datovém skladu při tvorbě statistiky; metodiku pro statistiku podnikání a využívání administrativních a účetních údajů.

Sítě ESSnet, zejména ty, které byly spuštěny v roce 2009 nebo na počátku roku 2010, odvedly vynikající práci, zejména na metodice EGR, tvorbě profilů a používání administrativních údajů. Pokud jde o ostatní hlavní pilíře programu MEETS (konzistence právních aktů, iniciativy týkající se datového skladu a propojování údajů), tyto činnosti jsou nyní také na dobré cestě. Zatímco v roce 2011 se stále zabývaly přípravnou prací, zavedením základní infrastruktury (spuštění sítí ESSnet, grantové dohody pro více příjemců atd.) a vytvářením sítí národních odborníků, v roce 2012 již začaly přinášet konkrétní výsledky.

Kromě toho pokračovalo financování prostřednictvím individuálních grantů, hlavně s cílem podpořit pokrok v metodice a vyzkoušet určitá metodická doporučení, ale rovněž vyvinout nástroje pro efektivnější získávání, přenos a zpracování údajů. Řada výsledků je již k dispozici, ale většina opatření stále probíhá.

Aby byla zajištěna větší efektivita vnitrostátních postupů shromažďování statistik podnikání a obchodu, je důležité považovat všechna opatření za vzájemně propojené iniciativy. To vyžadovalo dlouhodobé odhodlání a soustavné monitorování.

Zpráva z roku 2012 je poslední výroční zpráva programu MEETS. Rok 2013 bude posledním rokem činnosti tohoto programu. Všechna opatření budou dokončena, a veškeré konkrétní konečné výsledky musí být k dispozici do 31. prosince 2013. Závěrečná zpráva o provádění programu MEETS musí být předložena Evropskému parlamentu a Radě do 31. července 2014, a proto také musí zahrnovat všechna opatření a výsledky z roku 2013. Vzhledem k výdajům Společenství je závěrečná zpráva dále zapotřebí k posouzení přínosů opatření pro Společenství, členské státy a poskytovatele a uživatele statistických informací, aby bylo možno určit oblasti možného zlepšení.